Η φροντίδα για την ψυχή (Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 2 Σεπτεμβρίου, 2015

ΟΣΟΙ υπερηφανεύονται για τα καλά τους έργα και δεν έχουν πίστη στο Θεό, μοιάζουν με λείψανα νεκρών, που είναι ντυμένα με ωραία ρούχα, αλλά δεν αισθάνονται την ωραιότητά τους. Σε τι ωφελείται, δηλαδή, ο άνθρωπος, όταν έχει ψυχή ντυμένη με καλά έργα αλλά νεκρή; Τα έργα γίνονται για τον Κύριο και με την ελπίδα των επουράνιων βραβείων. Αν, λοιπόν, αγνοείς Εκείνον που προκηρύσσει τα βραβεία, τότε για ποιόν αγωνίζεσαι;
Για να φάει κανείς, πρέπει να είναι ζωντανός. Όποιος δεν έχει ζωή, δεν είναι δυνατό να δεχθεί τροφή. Για να ζήσει κανείς αιώνια, πρέπει να έχη πίστη στο Χριστό, πίστη που τρέφεται και με τα καλά έργα. Όποιος δεν έχει πίστη στο Χριστό, ακόμα κι αν κάνει καλά έργα, δεν είναι δυνατό να κερδίσει την ουράνια βασιλεία, αν έχει ζωντανή πίστη. Και θα σας το αποδείξω στη συνέχεια.

Ο ληστής, που σταυρώθηκε μαζί με τον Κύριο, κέρδισε τον παράδεισο μόνο και μόνο με την πίστη του.

Ο εκατόνταρχος Κορνήλιος έκανε πολλές ελεημοσύνες και προσευχές, αλλά δεν γνώριζε το Χριστό. Επειδή, λοιπόν, τα έργα δίχως πίστη είναι νεκρά, ο αγαθός και δίκαιος
Θεός, για να επιβραβεύσει τα έργα του Κορνήλιου, του έστειλε έναν άγγελό Του, που του είπε: «Κορνήλιε, οι προσευχές σου και οι ελεημοσύνες σου ανέβηκαν ως το Θεό, κι Αυτός δεν σε ξεχνάει» (Πραξ. 10: 4). Θα απόρησε, βέβαια, ο εκατόνταρχος. “Μα αν οι προσευχές μου και οι ελεημοσύνες μου έγιναν δεκτές από τον Θεό, τι μου λείπει ακόμα για να είμαι δίκαιος;”, θα αναρωτήθηκε. Και ο άγγελος του εξήγησε: «Στείλε ανθρώπους στην Ιόππη και κάλεσε τον Σίμωνα, που λέγεται και Πέτρος. Αυτός θα σε διδάξει, πώς θα σωθείς κι εσύ και όλη η οικογένειά σου» (Πραξ. 11:13-14). Αν, λοιπόν, ο Κορνήλιος σώθηκε με όσα τον δίδαξε ο Πέτρος, αυτό σημαίνει ότι δεν ήταν δυνατό να σωθεί μόνο με τα καλά του έργα. Χρειαζόταν και την πίστη.

Λένε για έναν ειδωλολάτρη φιλόσοφο, ότι, μπαίνοντας στο μέγαρο κάποιου άρχοντα και βλέποντας τους τοίχους καλυμμένους μ’ αστραφτερά μάρμαρα, την οροφή χρυσοστόλιστη και το πάτωμα στρωμένο μ’ ακριβά χαλιά, γύρισε κι έφτυσε τον οικοδεσπότη καταπρόσωπο• και όταν τον ρώτησαν, γιατί το

έκανε αυτό, απάντησε, πως, επειδή δεν ήταν δυνατό να φτύσει κάπου αλλού, μια και το σπίτι όλο ήταν τόσο λαμπρά διακοσμημένο, αναγκάστηκε να φτύσει στο πρόσωπο του άρχοντα.

Βλέπεις, πόσο καταγέλαστος γίνεται εκείνος που φροντίζει μόνο για τα εξωτερικά, τα υλικά, τα φθαρτά, και πόσο περιφρονείται από τους συνετούς ανθρώπους; Και πολύ σωστά, βέβαια. Γιατί, όταν στολίζεις τοίχους και πατώματα, αδιαφορείς όμως για την αθάνατη ψυχή και την αφήνεις με κουρέλια, την αφήνεις πεινασμένη και πληγωμένη, την αφήνεις να κατασπαράζεται από τα νοητά θηρία, πες μου, δεν είσαι αξιοκατάκριτος, δεν είσαι για γέλια και για κλάματα;

Αν χάσεις χρήματα, μπορείς ν’ αποκτήσεις πάλι• το ίδιο αν χάσεις το σπίτι σου, το ζώο σου, οτιδήποτε από τα υπάρχοντά σου. Αν όμως χάσεις την ψυχή σου, άλλη ψυχή δεν θα μπορέσεις ν’ αποκτήσεις. Κι αν όλος ο κόσμος είναι δικός σου, δεν θα μπορέσεις, δίνοντας όσα έχεις και την οικουμένη ολόκληρη, ν’ αγοράσεις μια ψυχή.

Φοράς όχι ένα αλλά χίλια βασιλικά στέμματα; Αν το σώμα σου προσβληθεί από αγιάτρευτη αρρώστια, δεν θα μπορέσεις να αποκαταστήσεις την υγεία του, δίνοντας ακόμα και το βασίλειό σου ολόκληρο. Κι ας εξουσιάζεις τόσα και τόσα υγιή σώματα, τα σώματα των υπηκόων σου. Αυτό, λοιπόν, που δεν μπορείς να κάνεις για το σώμα σου, πολύ περισσότερο δεν μπορείς να το κάνεις για την ψυχή σου.

Ο Θεός μας έδωσε δυο χέρια, δυο πόδια, δυο μάτια, δυο αυτιά. Έτσι, αν το ένα απ’ αυτά πάθει κάποια βλάβη, μπορούμε να εξυπηρετηθούμε με το άλλο. Ψυχή, όμως, μας έδωσε μόνο μία. Αν τη χάσουμε, πού θα βρούμε άλλη;

Η ψυχή, όταν κυριεύεται ολοκληρωτικά από ένα πάθος, εύκολα λέει και αδίσταχτα πράττει όσα προξενούν την οργή του Θεού, αφού γίνεται δούλα κάποιου άλλου, που της επιβάλλει τα αντίθετα ακριβώς από τον Κύριο.

Η ψυχή, όταν απελπίζεται ολότελα για τη σωτηρία της, δεν απέχει πολύ από την παραφροσύνη. Τότε, αφού παραδώσει τα χαλινάρια της σωτηρίας της στις άλογες επιθυμίες, τρέχει ασυγκράτητη παντού, όπου υπάρχει αμαρτία, ώσπου να γκρεμιστεί στο βάραθρο της αιώνιας απώλειας.

Η ψυχή, όταν συμβιβαστεί με την αμαρτία, που είναι ανελέητη, επιδεικνύει τρομακτικά την ασθένειά της. Όπως το γουρούνι, όταν κυλιέται στη λάσπη, ευχαριστιέται, έτσι και η ψυχή, όταν αιχμαλωτιστεί από την κακή συνήθεια, δεν αντιλαμβάνεται τη δυσωδία των αμαρτιών της. Και όπως η γη,

όσο σπόρο κι αν της ρίξεις, όταν δεν ποτιστεί από τη βροχή, δεν είναι δυνατό να δώσει σιτάρι, έτσι και η ψυχή, όσα λόγια κι αν σπείρεις μέσα της, όταν δεν φωτιστεί πρώτα από τις άγιες Γραφές, δεν είναι δυνατό να παρουσιάσει κάποιο έργο αρετής. Τι δίνει η γη που δεν καλλιεργείται; Αγριόχορτα, αγκάθια και τριβόλια. Τι κάνει η ψυχή που δεν καλλιεργείται πνευματικά; Άνομα και πονηρά έργα. Όσο πιο ακαλλιέργητη μένει η γη, τόσο αυξάνονται και θεριεύουν τ' αγριόχορτά της. Όσο πιο ακαλλιέργητη μένει η ψυχή, τόσο αυξάνονται και θεριεύουν τα πάθη της, τόσο περισσότερες και βαρύτερες γίνονται οι αμαρτίες της, που την οδηγούν τελικά στο θάνατο.

Τι παράξενο, αλήθεια! Όλοι παρακολουθούν με το στόμα ανοιχτό τα φευγαλέα επίκαιρα θέματα της πρόσκαιρης τούτης ζωής• για τα μελλοντικά και αιώνια θέματα, όμως, ούτε σκέψη δεν περνάει από το νου τους. Για τα φαγοπότια και τις σωματικές απολαύσεις είναι πάντοτε βιαστικοί• τις ψυχές τους, όμως, τις αφήνουν να λιώνουν από πνευματική πείνα. Για την περιποίηση και τον καλλωπισμό του σώματος φροντίζουν όσο μπορούν• για την ψυχή, όμως, αδιαφορούν. Για το σώμα, όταν αρρωστήσει, και γιατρούς καλούν και φάρμακα χρησιμοποιούν και χρήματα πολλά ξοδεύουν, ώσπου να το θεραπεύσουν• για την ψυχή, όμως, που υποφέρει από τη θανάσιμη αρρώστια της αμαρτίας, δεν κάνουν τίποτα. Και το χειρότερο είναι, ότι, ύστερ' από τόσες φροντίδες για το θνητό σώμα, όχι μόνο αυτό πεθαίνει, αλλά και η ψυχή καταδικάζεται στην ατελεύτητη κόλαση.

Επειδή, λοιπόν, λυπάμαι κατάκαρδα για την αφροσύνη, το σκοτισμό και την πώρωση των ανθρώπων, θα ήθελα να έχω φωνή τόσο βροντερή, που να φτάνει στου κόσμου τα πέρατα, και, αφού βρω ένα σημείο πολύ ψηλό, το πιο ψηλό της γης, ν' ανεβώ εκεί πάνω και να φωνάξω σ' όλα τα έθνη και τις φυλές εκείνο που είπε οι προφήτης Δαβίδ: «Άνθρωποι, ως πότε θα είστε σκληρόκαρδοι (προσηλωμένοι στη γη);» (Ψαλμ. 4:3). Πονάω και κλαίω για το κατάντημά σας. Ναι, κλαίω, γιατί παραγνωρίζετε τη μακροθυμία του Θεού, που σας ανέχεται, περιμένοντας τη μετάνοιά σας, και δεν σας τιμωρεί παιδαγωγικά.

Δεν πρέπει, βλέπετε, να κλαίμε τον πληγωμένο, που βογγάει σπαραχτικά από τους πόνους, όταν ο γιατρός καυτηριάζει τις πληγές του• γιατί τους πόνους, που προξενεί η καυτηρίαση, τους ακολουθεί η επούλωση των τραυμάτων. Ας κλαίμε τον πληγωμένο, που κείτεται στο κρεβάτι του πόνου δίχως καμιάν ιατρική φροντίδα• γιατί οι πληγές του θα κακοφορμίσουν και θα τον οδηγήσουν στο θάνατο. Όμοια, στην περίπτωση μιας ψυχής πληγωμένης από την αμαρτία, δεν πρέπει να λυπόμαστε, όταν ο Θεός της επιβάλλει παιδαγωγικές τιμωρίες, γιατί αυτές τη θεραπεύουν. Ας λυπόμαστε και ας θρηνούμε για την ψυχή που αμαρτάνει χωρίς να τιμωρείται, γιατί την

περιμένει τιμωρία αιώνια.

Όποιος καθαρίσει την ψυχή του από την αμαρτία και τη στολίσει με την αρετή, θα την κάνει κατοικία του Χριστού. Και ποιός είναι πιο μακάριος, ποιός είναι πιο ευτυχισμένος από κείνον που έχει στην ψυχή του το Χριστό, την Πηγή της ζωής, της χαράς, της αθανασίας;

Ο προφυλακισμένος εγκληματίας βασανίζεται ψυχικά από τη λύπη, ειδικά τη μέρα που πρόκειται να οδηγηθεί από τη φυλακή στο δικαστήριο. Εκεί, όταν, στο τέλος της δίκης, σηκωθεί από το εδώλιο, για ν’ ακούσει την αυστηρή φωνή του δικαστή, που θ’ αναγγέλλει την καταδίκη του, παγώνει από το φόβο του και μοιάζει σαν νεκρός. Έτσι και η ψυχή, όταν στον κόσμο τούτο διαπράττει αμαρτίες, υποφέρει και στενοχωριέται. Πολύ περισσότερο όμως, βασανίζεται, όταν, αφού εγκαταλείψει τον κόσμο, πρόκειται να οδηγηθεί στο φοβερό δικαστήριο του Θεού, όπου θα λογοδοτήσει για τις πράξεις της. Γι’ αυτό συχνά τρέμει και φοβάται και κάνει πίσω, όταν έρθει η στιγμή ν’ αποχωριστεί από το σώμα. Γιατί τότε ακριβώς κάθε αμαρτία, που έκανε στην παρούσα ζωή, παρουσιάζεται μπροστά της σαν σκληρός κατήγορός της.

Ας φροντίσουμε, λοιπόν, την αθάνατη ψυχή μας, ας προτιμήσουμε τα ουράνια από τα γήινα και τα άφθαρτα από τα φθαρτά αγαθά, τα οποία εύχομαι ν’ απολαύσουμε όλοι, με τη χάρη και τη φιλανθρωπία του Κυρίου μας Ιησού Χριστού.

*(Από το βιβλίο: «ΘΕΜΑΤΑ ΖΩΗΣ Β΄» ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΜΙΛΙΕΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ
ΩΡΩΠΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ 2006)*

(Πηγή ηλ. κειμένου: gonia.gr)